

Emlékszel még? Április 4. A felszabadulás ünnepe.

Kalácsa Szépirodalmi Folyóirat

"Szépszó és Értelem"

2018. április 1.

Kiadó-Szerkesztő: Kaskötő István, Kamarás Klára

XVII: évfolyam 4. szám.

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
kapcsolat
vendégkönyv

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Baranyi Ferenc:
Kérdések mindnyájunkhoz
Bittner János: Rohanj!
Fövényi Sándor: Én menjek el?
Kamarás Klára:
Nekrológ a törmelék fölött
Király Gábor: A hálótársak
Kolev András: Álmodok
Lelkes Miklós: Diófák álma
Pethes Mária: Jelek kozmoszában
Pódör György: A nevető bölcs

2. oldal

próza, versek

A. Turi Zsuzsa: Egyszer talán...
Arany-Tóth Katalin: Válassz!
Bokros Márta: Ítélet
Dobrosi Andrea: Mesevár
Fetykó Judit: Szálszakadás
Hajdu György: Szemben a domb
Hajnal Éva: Olvadó
Ketykó István: A magány elégiája
Kis-Mezsei Katalin: Felnöttem hozzád
Kő-Szabó Imre: A stokedlis dobos
Ligeti Éva: Képtelen
M. Laurens: Naná!
Márkus László: Kilenc haiku
Nagy Antal Gábor: Az utolsó kérdés
Nógrádi Gábort:
Nyakó Attila: Bárcsak megírhatnám
Ódor György: Gyertyafény
Péter Erika: A tavasz feltámadása
Soós József: A méltó élet
Szegő Judit:
Dal a szivárvánnyá lett asszonyról
Szeicz János: Didergő lélekkel
Úhrman Iván: Tigris és a kandúr

3. oldal

mikroszkóp

Köves József
rovata

4. oldal

klasszikusaink

József Attila

Gazdag válogatás a költő kevésbé

Baranyi Ferenc

Kérdések mindnyájunkhoz

Ha itt mindenki jól tudta
és világosan látta
és előre figyelmeztetett
és bátran szembeszállt -
akkor ki a fene verte vörösrre a tenyerét
a mámorosra hergelt nagygyűléseken?
És ki bőfögött meglegedetten,
amikor a kiválasztottak asztaláról
veknik is potyogtak, nemcsak morzsák?
És ki vigyorgott vásott diadallal,
amikor a védtelen üzemekből
hazamentette túlméretezett
hányadát az elpredált jövőnek?
És ki kérte számon a lecsapott
emberfőket, amíg a saját feje
nem fájhatott az országos emésztés
ütemre horkoló időszakában,
mert alva is a "ne szólj szám" arannyal
befuttatott igazságát motyogta?
És ki fogadta el az ingyenes
gyógykezelést és oktatást, az olcsó
színházjegyet a kispénzű hazától,
miközben a háromszín lobogót
csak rongyot rázni vette a kezébe?

Ki játszik rá a tettestárs tömeg
jócskán megkésétt szégyenérzetére?

Fövényi Sándor

Én menjek el?

Mámoros bús fejem nyúz,
részeg vagyok.
A bor, a blues az útra húz
ha maradok, meghalok.
Még ülök. Kocsmában nyert,
keserű öröm.
Kívánhedt kurva, gondolat gyötör
s pár törött műkőröm.
Uram, te költőnek küldtél ide?
vagy hallgatva halni

KÖNYVAJÁNLÓ

A

MERCATOR STÚDIO

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerená
Pápay Aranka: Örvények felett

A MEK-ről letölthető művek

Albert Lőrincz Márton: Törtarany.
Albert Lőrincz Márton: Kronosz köve
Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Az úton
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Sarokház
Fetykó Judit: Magánosok klubja
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Miből lesz a cserebogár
Kamarás Klára: Napraforgók
Kamarás Klára: Orchideák
Kő-Szabó Imre: Életfotók betűkkel írva
Kő-Szabó Imre:
P. Horkai Feri kocsmája
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Nógrádi Gábor: Itt éltünk és haltunk
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Végh Sándor: A csend hangjai

Munkatársaink Honlapjai

Bodó Csiba Gizella
Csepeli Szabó Béla
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Péter Erika

Jón! Jón! Jón! Jón!

A Kaláka legjobbjai egy vaskos kötetben.

Joaquín Rodrigo
Guitar concerto

mikor szólni illene?
hát nem akad emberfia, ki
ordítana, micsoda demokrácia
az, mely térdeket rogyaszt sorba,
és magát nyelvekre tolva
emelteti?
Hát így kell élni?
Lehajtott fejjel
meg kérem tisztelettel?
Mert nem merem,
mert nem lesz kenyerem.
Itt kell élni?
hol választott királyok, és
parasztból lett urak
mutatják nekem azt az utat
melynek végén ősz fejemnek
karéj nyomor a díj?
Nem! Nem!
Inkább megyek.
Kinn faltámasztó kedvem lesik
a döglegyek.
És gyomrom a számban felgagyog,
de én részeg vagyok. ó ti iózanok.

Hetedhéthatar
Irodalmi Epreskert
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

**...majd a PuPu,
ha valaki, hát
ő majd tudja!**

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskó István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Pődör György
A nevető bölcs

*Sokat ártnak a balgának az őt dicsérők
(Démokritosz)*

Száz szószátyár papagájnál többet ér
egy fészek-hű tollas-borzas kis veréb.
Nem szobatiszta, szutykos tőle a cserép,
ha kell, a jég hátán vidáman megél.

Ne dicsérd a kakadut, hogy hófehér,
s ne biztass vágásra kivénhedt gebét!
A hüvelykujj mindig lázadó vezér,
de öklöd kisujját sem nyújtja feléd.

Kit fejkarásban nem zavar szemölcs,
annak nem is kell tanács, se rossz, se bölcs,
hiszen kétoldalt virít a névjegy!

Kérdem: - Sorsától Ő többet kérhet-e,
hogy ül saját szobra előtt, oszt humusz!
Egy veréb majd lesajnálja posztumusz.

Bittner János
Rohanj!

Rohanj, és törj ki mindegyik karámból,
hisz itt a földön nyomunk sem marad:
lehullunk, mint fagyott madár a fáról.
Profán vagyok.

Lelkes Miklós
Diófák álma

A diófákról termésük lehullott.
Mít ősz lenget most: fekete levél
itt is, ott is, és álmán a törzsnek
havas csendet ragyogtat át a tél.
Irigylem őt, a fát. Álmom nem ily szép
manapság, s ami reggelre marad
folytatásnak: lehangoló valóság,
ország – nincs nála süketebb, vakabb!
Bár hihetném: e valóság is álom
szintén, szétfoszlik, jön utána jobb!
...jön is majd, – de még azok idejében,
kiket annyi baj megnyomorított?
Varázslatos diófák délceg törzse:
erős, komoly, rejtélyekkel tele...
...s a tavasz, nyár, ha napsütött levélen
keresztül néz istennő zöld szeme!
...s az illat is, a szétmorzsolt levélből,
ha légbe száll, kedvesen különös:
nem a tömjén szétömlő misztikája,
mely parancsol, míg küld agynak ködöt.
Diófa álma bár álmom lehetne!
Bánatba lökött világvégi szél...
A Szépség Földjére mint menekülnék,
ahol havas csend csillaga mesél!
Menekülnék, de valóság körülvesz:
ország, nincs nála süketebb, vakabb, –
s miként játssza tolvaj, pökhendi népség,
hogy nem érti a jogos vádat!
A diófákról termésük lehullott.
Törzsüket álom karja fogja át.
Ó, álmodjatok el nem jött világot, –

Az élet jut eszembe a halálról.

Rohanj, a múltat égesd el magadban,
ne vidd magaddal a halottakat:
hiszen minden ki nem mondott szavadban
újra hallod,
és újra látod minden fában, arcban.

Rohanj azért is, szélben és esőben!
Az út sara a cipődhöz tapad.
Minek megállni: hogyha már erőtlen
leszel, megállsz.
Rohanj, amíg helyed van az időben!

Kólev András
Álmok

Amint az est leszáll, fény gyúl a másik parton,
s meglátom holtjaim felcsillanó szemét;
hol bármit kérhetek, csak merni kell akarnom,
szavamra színes jelmezt ölt a póre lét.

Rég elvesztek hitt utak nyomán bolyongok,
s szédülve lépek át a holnapok ködén;
örvendezek, mint lepkét kergető bolondok,
s egy lámpavasról szirmok hullanak körém.

S a híd után, hol tán a vén idő se járt még,
ezüst folyók csöndjét isszák a csillagok;
az arcom ráncain fehérlik minden árnyék,
ott ébredek, s az boldogít, hogy itt vagyok.

Pethes Mária
Jelek kozmoszában

Egy madár olvassa a hajnal kéziratát. Mi már csak az
áthatolhatatlant ismerjük egymás szemében. Ha meglátogat
bennünket az álom, ébredéskor némán tisztogatjuk örvényeit.
Mesék fái közt bolyongunk, jelek kozmoszában. Mikor értjük
meg végre, hogy mindent pusztulásra szán az élet?
Mint a délibáb, felkelnek a fotók, a tárgyak, elmesélik
mosolyod, hajad, arcod halálát, és annak a nevére szólítanak,
aki még el sem érkezett. Felszentelt ölelések szüneteiben
előkészítem azt a végtelen űrt,
amiben mi egymásnak szánt hiány leszünk.
Utoljára még egyszer vendégül látlak, feledésbe merült
pillanatok tálalok. Közös múltunkat eszed, akármilyen volt.
Őszülő kert vagy, ajkad csukódó kapu, megpróbálok
hasonlítani arra, amit mondasz. Az éjszaka hanyagul közénk
fekszik. Szeretem, jaj nagyon szeretem frissen vasalt inged
hulló gombkönyeit.

egy becsületos Jettent és Hazát!

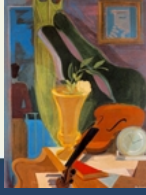
Király Gábor
A hálótársak

Nem hallik már a szuszogókórus,
mi, álmat látók, magasba röppenünk,
visszük a paplant, s a lenge légben
fogdossuk össze szétfutni vágyó
ezer kis párnás ötletünk.
A Föld szuszog, és baljára fordul,
matató kézzel keresi, hol vagyunk,
azután horkant, mikor nem talál.
Csillagok ölen fordulva jobbra
mi is egy halkat horkanunk.
A hátunkat vetettük egymásnak,
ki erre, ki arra térve álmodott,
szemünk mögött a hajnal fénye ég.
Üres hazákban, álmokkal töltött
reggelre kelni épp elég.
Elég a kínból, hogy
– a reggel csendje magában
motoszkál kinn a balkonon,
– egy fejtől öblös a párnahuzat,
– nem lehet mégse összekötni,
bármit szuszog az éj, az álmokat.

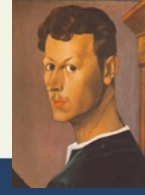
Kamarás Klára
Nekrológ a törmelék fölött

Eltört a kék-virágos tálca.
Értéke nem volt, semmi márkajel,
még gyári szám sem sínylődött az alján.
Valami régi készlet utolsó darabja,
naponta használt, megtűrt ócskaság.
Amíg itt szolgált, szinte mindenese volt,
hol sütemény, hol szelet hús került rá,
sőt, főzés közben zöldség, kaparéék...
Ha nem volt kéznél más, csak előkapták,
mindenre jó volt, vagyis semmire...
Ha vendég jött a polcon állt magába,
fehér abroszok néma csillogása
már régen nem volt alatta.
Utolsó lett az öblítő hűlő vizében is.
Néha megrettent, ha vacsora végén
rádobálták a kopott csontokat.
Leléptetik? Tán lefokozzák végleg,
s mint kutyatál töltheti öreg napjait?
De lám, a sors e szégyentől megóvta,
tisztára mosva, szépen csillogott,
mikor a kemény konyhakőre koccant.
...és most mégis, mégis nagyon hiányzik.

Medveczky Jenő

festőművész

vendégkönyv

[következő oldal >](#)

.....

Hajnal Éva
Olvadó

Lásd, minden szólam elolvad a csendben,
lassan kihunynak a fényes ablakok,
ím, messze nő a távolság e rendben,
csellómuzsikába burkolózhatok.

Lágy húrokon most langyos est pilinkél,
s látod, egybegyűjti mind a szót e táj,
már elcsigázva te is megpihennél,
hársunk illatába takarózhatnál.

Lomha macska lépdél fenn a háztetőn,
lustán pislákol az utcalámpa is,
míg a sötétségnek éppen szárnya nő,

sereg csillag csöppen égnek útjain.
Lám csak, milyen mély a hallgatás tava,
mégis benne ring az összes muzsika.

Kis-Mezei Katalin
Felnőttem hozzád

Végül a te erőd sem volt már elég
elkopott vérted, mint halál mögött az ember
kezem még tudja, ez cső, ez tár, ez agy
a mozdulat megvan, de hol van már a fegyver
mellyel, mint gyermek, szőnyegen játszottam
s merészen nyújtóztam plafonig válladon
nem reszketett lábam, ha mondtad: Ugorj!
nekem csak játék volt, hogy mély a Balaton.
Hol vannak az éjek, míg havat lapátoltál
hogy elveszett anyánkat ajándékkal pótolod
hol van már vak dühöm, mi ellened fordult -
elveszett az is. Csak emlék van, hogy jó volt
jó volt a szigorod, és jó volt kemény kezed
bár felnőve előled világga futottam
nem vettem észre, hogy bennem maradtál
az erőd, az hajtott, hogy eddig eljutottam.
És hol vannak már a zilált-zajos évek
kemény játék volt, míg felnőtté váltam
kellett az erőd, hogy végül megbocsáss
és elviseld azt, hogy én is megbocsássam.
Felnőttem hozzád, de hol vannak a nyarak
az emlékké száradt születésnapok
mikor egymás vállán sírunk részegen
siratjuk anyát, ki réges-rég halott.
Nekem te legenda, idomulás voltál
de hova lett erőd, mikor hagytad el?
Nem bomlik a rejtély. Most én vagyok erős
és nem szoktam sírni. Már nincs kívül.

Ketykó István
A magány elégiája

Mióta készülök már, hogy megírjam ezt az elégiát...
Mint aki magára veszi utolsó hófehér ingét,
úgy fogom kezembe a tollat - arra várva, hogy a napok
feketébe öltözött siratóasszonyai lépnek be szobámba,
de csak a magány szürke lovai vágatnak el ablakom alatt -
Most tél van - Jeszenyin kedves nyírfáira
varjak ülnek a szemközti kertben;
úgy élek mostanában, hogy a csókok ízére sem emlékszem már -
számban megkeserednek a szavak
és kiköpöm egykori boldogságom magvait is -
Mióta készülök már, hogy megírjam ezt az elégiát...
Úgy alszom el esténként, mint a magányos cédrus,
bár elzarándokolnak kihűlt árnyamhoz a szavak,
álmot mégsem hoznak korszókból az emlékek.
Rosszul szerettem volna, hogy lehunyt pilláim mögött
mindig úgy jelensz meg, mint aki számon kéri tőlem
az ígért boldogságot...?
Simogatni induló kezéd félúton megáll,
mert riadtságot látsz szememben, pedig nem félnékség az,
hanem féltés - homlokod egyre sűrűsödő barázdáiban
golyaként lépkednek gondjaim és csak a cserépkályha melege
olvasztja fel kissé bánatom.
Mióta készülök már, hogy megírjam ezt az elégiát...
Mint aki hosszú útra csomagolja be vágyait,
úgy kapkodom izgatottan a levegőt - szívem az ötödik
bordaközben
dörömböl... le ne késsem valahogyan emlékeim szerelvényét.
Arcod pályaudvarán síri csönd - hó fedti tested vágányait
s újra bejárom azokat; van időm - korán érkeztem, túl korán...

Fetykó Judit
Szálszakadás

Öledbe raktam múltam darabjait,
volt hitek tárgyi bizonyítékait
- valaha mindet oly fontosnak hittem -,
...és felesleges porfogó lett minden...

a terítöket összehajtom,
nem keresem - így nem találom
a régi mintát, nincs már kötés,
pótcselekvés volt minden öltés,

míg az időbe szúrtam túmet,
majd elfeledve a betűket...
s az öltésekbe beragadva
álhiteket varrtam magamra

hull, pereg a idő, év évet színez,
tűbe fűz, test-lélek fonalként hímez

Péter Erika
A tavasz feltámadása

Ma összeborulnak
a szerelmes nyárfák
és szende fűzfaágak
próbálnak új pártát,
nászra készülődnek
a megkócolt bokrok,
szél küld szoknyájukra
csipkefodrot,

az örökzöld fenyő
bölcsőt ringatni kész;
ágait kinyújtja akár egy anyakéz.

Ódor György
Gyertyafény

1948-2016

Még mosolyog a délután,
holnapom fogja a kezéd.
Rózsa szirma lehullna már,
de szorítod, nem engeded.
Mégis érzem, szinte lebeg
s fellobbanna a gyertyafény
Ha meggyullad, oly lassan ég,
a szíved ne égesse meg.
Ha meggyullad, oly lassan ég,
a szíved ne égesse meg.

Úhrman Iván
TIGRIS ÉS KANDÚR

Tigris kívántam lenni mindig,
óserdő-szerte rettegett;
kandúr vagyok, s csak lopva járom
a gyom-benőtte kerteket.

Ám néha holdas éjszakákon
a háztetőkről száll dalom,
s csaholjatok, hajítsatok meg,
de én azt abba nem hagyom!

Dobrosi Andrea
Mesevár

Tudod-e, hol van mesevár?
Tudod, messze-messze földön,
hol csupa-csupa mese vár,
hol mesesarvat hord az ördög,
angyalon is meseszárnyak,
a boszi orra mesevas,
manókon meseszakállak,

velünk, nélkülünk, néha szálszakadás,
bomlik a volt, a múlt, a sohase-más...

M. Laurens
NANÁ!

Naná, hogy a pillangó-élet csillogás,
de próbálnál pondróként élni itt alatt!
Itt, hol nincs melengető láng, hol élni kín,
s szív fájdalom nélkül halsz: egy bakancs alatt.

Márkus László
Kilenc haiku

lukas markunkból
kipereg mind az idő
s a lét elillan

*

haragban vagyok
magammal és a másik
énem nem békül

*

egy kibertérben
csak pixelrósát ültetsz
nincsen illata

*

csapodár csókok
hűlt érzelmek nem szülnek
forró perceket

*

ne hidd hogy leked
fodrain cseppnyi szenny sincs
nem vagy büntelen

*

magunk kreálunk
poklot magunknak bizarr
vágyaink űznek

*

míg vágyálmaid
hadát hajszolod hétszám
nincs időd élni

*

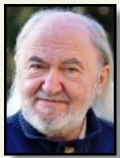
a hitvány út is
templomhoz vezethet csak
nincs rajta áldás

*

tavasz közelít
csóka és csók csata dúl
a havas parkban

Pécs, 2018-03-19

hol mesefákon mesekas,
mesebokron mesebogyó,
meseládában mesekincs,
a főzelék is mese-jó,
a királylányon mesetincs,
királyfin mesekorona,
hol az ágyon mesepaplan,
gyereken mesepizsama -
ott Mescország vára van.

Nógrádi Gábor
Cirkusz Nyárhalódon - 5.

Az elefánt

Hitvány életedért
asztalra ülsz,
egy lábra állsz,
s ormányoddal ecsetet markolászol,
mit jószántadból nem tennél soha.

Száz év után mért hazudnék magamnak?
Szénát, répát, zabot azért kapok,
hogy estről estre a rivaldafényben
ne legyek önmagam.

Azt mondják, a legnagyobb, legerősebb emlős
e földi tájon én vagyok.
Na és?! Mit vártok bamba bámulók?
Hisz enni: kell!

Bokros Márta
Ítélet

Szép - csúnya, erős - gyenge,
bátor - gyáva, jó - rossz
- mondd. Én azonban
fenntartom magamnak a változás
és az egyediség jogát.

Hajdu György
Szemben a domb

Szemben a domb üde zöldje
váltja színét feketére
alkonyul

Már a madárdal is elhalt
fák magasára az égbolt
ráborul

Árva fuvallat a kerten
illatok áradatával
átsuhan

Vár-e még rám üde reggel?
Éjszaka csöndje a házra
s rám zuhan

Szeicz János
Didergő lélekkel

Nyomaszt a téli köd,
a fákról dér perreg,
s már a hó is szállong,
a lelkem didereg
itt Magyarországon.

Ezer éve várunk
Európa küszöbén
bebocsáttatásra,
hivatkozva nyeglén
viharos múltunkra.

Annyira szeretnénk
végre másként élni,
kutatjuk, kik vagyunk,
mit kell másképp tenni?
Változni akarunk!

Ám veszteségeink
elménkbe égették
népünk dacos gőgjét,
lázas Koppányét,
s keresztények rendjét.

De jó lenne végre
tisztes méltósággal
igaz szókat szólni,
és tiszta tudattal
szebb jövőben hinni.

Most nyomasztó a köd,
a fákról dér perreg,
s már a hó is szállong,
a lelkem didereg
még Magyarországon.

Kő-Szabó Imre
A stokedlis dobos

Törökék egy kelet-alföldi kis faluban laktak. A zene a családban
nem kapott nagy hangsúlyt. Volt már rádiójuk az ötvenes években.
Szólt is, szinte egész nap, de senki sem figyelt nagyon, mi hangzik

Szegő Judit
Dal a szivárvánnyá lett asszonyról

Csendbe burkolóztam.
Cipzárját felhúztam.
Kapucnijába mélyen belebújtam.

Senki meg ne halljon!
Rossz szó ne zavarjon!
Smaragdkőbe zárom megkövült hangom.

Szivárványért nyúlok.
Színeibe bújok.
Némaságfényben, majd égen kigyúlok.

Soós József
A méltó élet

Az ember
megszületik,
akar valami jót.

Magának
és másnak.

Így indultam én is -
társnak...

Most sem tudok
mondani mást -

se magamnak,
se másnak.

Arany-Tóth Katalin
Válassz!

Hazugságra igazat,
kőre kenyeret.
Hitványságra szánalmat,
érdekre nemet.

2018. március 19.

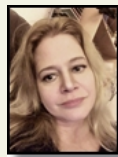

Nyakó Attila
Bárcsak megírhatnám

Bárcsak megírhatnám, mióta készülök,
Az egy tökéletest, hol nincsenek allűrök,
Hol nincs pózolás, sem beállított képek,
Pusztán önmagától látszódnak szépek.

el belőle. Török Péter, a család nagyobbik gyermeke, ebben az időben járt az általános iskola nyolcadik osztályába. Tőle már nem volt idegen a zene, szerette hallgatni, jó ritmus érzékkel áldotta meg a sors. Ha jó ritmusú zene szólt, akkor a konyhai hokedlit maga elé fordította. A tartóból lekapott két alumínium fedőt és dobolni kezdett. A dobverő, nem volt más, mint a tüzeléshez használt, két vékony gyújtós, ami ott hevert a sparhelt alatt. Ha tánczene szolt, olyan hangverseny kerekedett, óriási dobszólókkal, hogy a legképzettebb zenészek is csodájára jártak volna.

Tovább a teljes szöveghez>>>

A. Turi Zsuzsa
Egyszer talán...

Egyszer talán majd leülök melléd,
füstös félhomályban lógatjuk a lábunk,
nem lesz fontos a lét vagy a nemlét,
múltból szétágazó igazságra látunk,
szavak se kellenek, a szemedben
ott lesz a nyűgronggyal fényesre csiszolt hit
s mosolyogsz, mint lassított menetben
szálló tollpihe, sugárnyi fényben, amit
önmagába zárt egy titkos világ,
melyben csak mi vagyunk, játszik és énekel
körüöttünk a szél, idő-csigák,
ki mivel szűrt szíven, már rég nem érdekel,
s szétloccsantott vágyakat feledve
vadul belémcsípsz, hogy tudjam, ez nem álom,
hogy adjam a kezemet kezvedbe,
felhópamacsok akadnak fenn a fákon,
mint tengerzúgás kagylót, telítéd
szívem semmivel, mindennel, jeleneddél,
s nézlek, mint ki mindent elveszített,
míg lelkem letisztult csendként emeled fel.

Nagy Antal Róbert
Az utolsó kérdés

Holdcsutkát rágszál az éhes este.
Álmom: rám zuhan fekete teste.
Hátamon futkos, megrémült, szén-gyík.
Néhány gonosz szó szöveggé züllik.
Szűz csillag őrzi fényes szerelmét.
Az éj meglapul. Virrad. Úgy néz szét,
mint aki gyilkolt. Az egyik lator
ő, a másik én. Szememben kotor
lélekkutató, reggeli zsarnok:
csörgő ébredés. Ezer meg egy ok,
hogy elítéljen, vérem kiszívja.
Merre mutat majd a hüvelykujja?
Közénk ácsolják a nagy keresztet.
Nézze, ki jól járt: három, ki vesztett.
Most Isten dühöng, zajt csap az élet,
vagy némán bólint: lesz végítélet?

Ligeti Éva
Képtelen

Az egy igaz versben, ami csak én vagyok,
Tisztán, érdek nélkül, mellyel nyomot hagyok,
S nem kell kitörölni semmit sem utána,
Felesleges lenne pedál a kukára.

Nem várni a lájkot, visszajelzést másától,
Csöndben hátradólni, boldog lenni máshol.
Csettint majd a révész, végül hát megírtad,
Induljunk barátom, nemsokára pirkad!

Esőcseppeken át, őszi félhomályban,
Ablaküveg mögött borzongva a mában,
Hiába az idő rideg, mogorva, nyers,
Szomorúan érzem, ez még nem az a vers...

Feledésbe merült múlt,
Értéktelenné vált
Érték, mértéktelen
Harag dül. Védtelen
Embersereglet vált
Áldozattá, s kiált
Mégállj-t, de hiába.
Ha gyáva, s névtelen,
Beleveszik hangja
A semmibe. Komor
Szoborként megmered,
Kő arca vértelen.
Hát megállt az idő?
Nem enyhül a nyomor,
A szegény kitörni
Még ma is képtelen...

Medveczky Jenő: Enthuzia.

Magyar (s)irodalomtörténet

Köves József szerint

Krippel és Balek

- Elhagyom magát, Gyula. Elegem van...
- Kivel jött össze, Míria? Talán megint kinézett magának egy foltos köpenyű piktor?
- Ki mondta ezt? Rágalom...
- Ugyan, Marikám... Nem én vagyok az első, akit maga elhagy. Tudja, hogy én is nagyon szerettem magát.
- Tudom. De semmi piktor...
- Volt piktor, nem? Előttem. Aki kirúgta magát a Jókai-lány kedvéért.
- A Feszty? Nem rúgott ki. Nem volt az komoly ügy. Kis flört, együttlét. De éppen nősülni akart, mit csináljak vele? Én sose megyek férjhez többé.
- Most már semmit se csináljon... De akkor kibe zúgott bele megint, Mari? Azt beszélik, valami szomorú szemű kis zsidó gyerekbe. Valami Weisz...
- Mór? Nagyon édes fiú. Még Podmaniczky is azt mondta róla, gyerekkorában finom szaga volt. Lízst Ferenc meg bólogatott, és az mondta: zenész lesz belőle. De szerintem írni fog. Versek. Gyönyörű verseket, szebbeket, mint maga... Láttam egy párat. És hallottam szavalni is. A franzstadti kereskedelmi ünnepélyén verset mondott. Ő, és egy Tanay Frici nevű gyerek. Ő szenvedéllyel, a másik meg színészi átéléssel. Két tehetség. A Fricit már a Szidi tanítja. Jó színész lesz. Annak a szomorú zsidó fiúnak meg kitaláltam egy nevet. Legyen Szomoró. És ne Mór, hanem Dezsó. Mit szól? Jó név, ugye? Költő lesz és gyönyörű dogokat fog írni.
- Magának? Ennél szebbet? Égess el! Kéjes tűzhalálra vágyom./ Szerelmed máglyáján adjam ki lelkem./ Hadd égjen a pogány, ki a halálon/ Tul sem hisz másban, csak a szerelemben.
- Tudom, tényleg szép. Szennvedélyes, forró. Mint a szerelmünk... volt.
- De én most is vágyom rád, Mari. Így, betegem is. Szorítsatok, hogy többé fel se keljek/ Tí hókarok! (s mégis lángot sugárzókl!)/ Hevítsd agyam, te perzselő lehellet,/ Szikrázzatok, ti izzó csókparázatok! Most mit nevet?
- Kár magáért, Gyula... Magában is valami kisfiús... Olyan csenevész... Hiányozni fog... Hozzád simulva, tűzhányó öledbe/ Kábuljak el a mámorok hevétül/ S ajkaddal ajkam sísteregjen egybe/ A gyönyöröknek végső gyönyöréül. Tényleg szép. Erotikus. Égess el! Összeomlok kebeledre/ Az üdvözültek csöndes mosolyával,/ S hajad árnyában édesen pihenve/ Ellobogok fényes szerelmi lánggal! Igen, lobogott, nem tagadom, de nem volt ez egészséges lobogás. A tüdőbetegek felfokozott szenvedélye... Az a fiú más. Finom, szemérmes, lány...
- Az ágyban is lány?
- Még nem tudom.
- Nem akarsz legalább elbúcsúzni tőlem?
- Az ágyban?
- Is...
- Tudtam, hogy ezt szeretnéd. Ilyenkor áttérsz a tegeződésre... Jó lenne egy búcsúölelés?
- Mibe kerül az neked? Nem nevelkedtél babaházban. Kérem, ülj mellém. Így... Fáj a hátam. Milyen furcsa ez: én vagyok beteg, pedig te vagy Krippel.
- Te meg Balek, drágám...
- Tényleg az vagyok. Nomen est omen... Nagy megpróbáltatás lenne neked még egyszer ágyba bújni velem? Nem szerelemből, csak hangulatból...
- Szerelem nélkül, Gyula?
- Ahogy szoktál, Míria. Nem voltál szerelmes sem abba az őrmesterbe sem Königrätznél.

- Megerőszkolt. Elvette a lányságomat. Gazember volt, de nem haragszom rá. Szép ember volt.
- És aztán?
- Aztán? Volt jó néhány, ha ezt kérded. Mert utána már jó volt. Jól esett. Még veled is.
- A férjedbe se voltál szerelmes?
- Ugyan... Mulatságos figura volt, szórakoztató.
- Érték nélküli rózsaminták.
- Ez egy versedben van. Olvastam... Rózsákat kaptál. Hidd el, nem én küldtem. Most mire gondolsz?
- Vágylak.
- Jó. Utána elengedsz végleg?
- Úgyis meghalok.
- Akkor majd utcát fognak elnevezni rólad.
- Rólad is, Miria. Vagy teret. ... vész vagy. Az ágyban is.

József Attila

Április 11.

SZÜLETÉSNAPOMRA

Harminckét éves lettem én -
meglepetés e költemény
csecse
becse:

ajándék, mellyel meglepem
e kávéházi szegleten
magam
magam.

Harminckét évem elszelelt
s még havi kétszáz sose telt.
Az ám,
Hazám!

Lehettem volna oktató,
nem ily töltőtoll koptató
szegény
legény.

De nem lettem, mert Szegeden
eltanácsolt az egyetem
fura
ura.

Intelme gyorsan, nyersen ért
a "Nincsen apám" versemért,
a hont
kivont

szablyával óvta ellenem.
Ideidézi szellemem
hevét
s nevét:

"Ön, amig szóból értek én,
nem lesz tanár e féltekén" -
gagyog
s ragyog.

Ha örül Horger Antal úr,
hogy költőnk nem nyelvtant tanul,
sekély
e kéj -

SZERETNÉM, HA VADALMAFA LENNÉK!

Szeretném, ha vadalmafa lennék!
Terebélyes vadalmafa;
S hogy testemből jóllakhatna
Minden éhező kis gyermek
Árnyaimmal betakarva.

Szeretném, ha vadalmafa lennék
S minden egyes árva gyermek,
Ha keserű könnye pereg,
Felkeresné s könnyeivel
Öntöznék meg a tövemet.

Szeretném, ha vadalmafa lennék,
Mí ha majd egykor kiszárad
És a tél apó kiváogat,
Lángjaival felszárítná
Könnyeit a bús árváknak.

S ha csakugyan vadalmafa lennék,
Volna öröm a földön és
Schol semmi bú, szenvedés
S a mosolygó fejeket nem
Bántaná az elköltözés.

1921. ápr. 12.

EGYEDÜL

Egyedül fogok én állni a világon.
Egyedül, egyedül, nem lesz soha párom.
Nem lesz soha párom, aki vigasztaljon,
Aki szenvedésben csókot csókra adjon.
Csókot csókra adjon s aki hű, nem álnok,
Aki büszke arra, hogy mellette állok.

Aki míg én alszom örködik könnyezve,
És, ha ébren vagyok, kacagó a kedve.
Aki szeret engem, aki meghal értem
S még akkor is szeret örök-visszatérten.
S nem fog borulni le rám senkise sírva,
Ha majd távozom az örök-néma sírba.

1921. szept. 24.

En egész népemet fogom
nem középiskolás fokon
taní-
tani!

1937. ápr. 11.

JUHÁSZ GYULÁHOZ

Bátyám, ki bortól mámoros éneket
Zengsz húrodon, Te, nézd a magyar hazát,
Csitítsd el Anna-kérő szíved
S önts az erőd a reménytelenbe.

Hangod legyen az őszi vihar sötét
Zúgása, melyben tompa a jajgatás,
De a harangszó messze hangzik
S tornya fehérlik az éjszakában,

Ha sujt a villám s retten a gyöngé szív.
És ösztökéld a tétova honfiút:
Üzend, hogy nincsen Isten, Ember,
Csak magyarok letiport hazája.

És hogyha kell, ó, csak könyörögj nekik,
Hogy dolgozó nép karja erős marad
És vagdald föl meleg nagy szíved
S oszd ki közöttük az éheseknek.

Csak így lehet célt érni magyarral el,
Szidd, kérj, dörögj és hozd a reményt nekünk,
Mert hogyha nem remél a költő,
Más ki remélne az új hazában.

1922 első fele

PROLETÁROK!

Ma nektek tornyozó akarattól ekhózik öblös
meg forró szivemmel,
Mert valaki belém kovácsolta a végtelen
Szeretet meg el-nem-csüggedés zengő acélját
És a neki-fohászok és a neki-keserülések
Tajtos csöppjeit is belém injekciózta,
Valaki, aki Krisztus üreges sebére nem rettegéssel gondolt -
Szent hallelujával lelkezte csókját
Az Emberisten fonnyadt ajakára,
Valaki, aki most
Pásztorok istenes kurjantásával
Közétek lendül belőlem,
Testvéreim!

1922. nov.

NEM TUDUNK ÉLNI

Bennem betöltetlen szomorúság tátong
S gizgazzal benőve minden istenoltár.
Hajh, vágyak anyja, de mostoha voltál.
Eltévedtem járván erdő-rengetegen.

A félelem sikong zirrenő harasztal.
S vén adós erdő nem űz, nem marasztal.
A fák sudarára szállt az Est, az álnok
És torkom szorongatja valami titok:

Ajkat én miért csak sóhajra nyitok?
Magyar vagyok én is, (rivallnak a kányák)
Ilyen vagyok én és sose leszünk mások.
Jaj, jaj, nem tudunk élni, nyavalyások.

1922 első fele

FIATAL ÉLETEK INDULÓJA

Apáink mindig robotoltak,
Hogy lenne enni kevés kenyérünk,
Bús kedvvel, daccal, de dologban voltak,
Az isten se törődött velünk.

De fölöttünk már valahára,
Kik nem tudjuk, mi az vígan élni,
És mostan vashittel, jó bátorsággal
Sorsunk akarjuk fölcserélni.

Tudjuk, apánkkal gyávák voltunk,
Nem volt jogunk se, csak igazságunk.
Most nincs, ki megállat az élet-úton,
De, ha akad, nyakára hágunk.

Mi vagyunk az Élet fiai,
A küzdelemre fölment daliák,
Megmozdulunk, hejh, összeroppan akkor
Alattunk ez a régi világ!

1922. júl.-aug.

ÖNARCKÉP

1923. jan.

Dacos, vad erdő sűrű nagy hajam.
Már meggyötörte asszonyujj viharja,
Forró száj baglya néha megzavarja.
Alatta zúg a gondolatfolyam.

Milyen mély medrű, nem tudom, de mély.
Hitek szirtjét bús iszapjába mossa,
Nagy homlokom a Vaskapu-szorossa,
Hol rég utat vágott a szenvedély.

Zord partján - csókhid szépen szökne itt,
Melyen portyázni víg asszony-tatár megy -
Örök-zsibongó, vijjogó madárhegy:
Sötét gond rakja barna fészkeit.

Szivemben vágyhegylanc, jaj-kráteres;
Még forró, füledt nyár vonaglik völgyén
S dermedt, havas csucsán "Ember"-t üvöltvén
Egy örült lélek máglyákat keres!

1923. jan. 5.

ELKÖSZÖNŐ SZELÍD SZAVAK

Már elhagyom tizennyolc évemet,
Már elhagyom e kis vidéki várost
S a születésnap kurta korcsmájában
Mint búcsuzó cigány a faluvégén,

Még egy nótát is muzsikálok már most,
Hogy elhagyom tizennyolc évemet.
Utas fiúnak szép, komoly anyám,
Az iskola is ad talán pogácsát.

Hisz tudja, majd a legjobb fia voltam,
Csak szőke szeretőm, a Lára rosszá
Bódított; és hogy mámorából váltsák,
Nincsen szebb csók - ugye, komoly anyám?

A félénk és komolykodó fiú
Szép temetőben, a szivemben porlad:
(Az élő harcos hős, de vén, komor bölcs)
A Gyermekeket rossz, céda cimborái,

Korán vitték az emberek a bornak.
S a keserűség elvitt, jó fiú.
Uj és paraszti fütyként indulok
S ünnepnapoknak színes tempломormán

Talán az első versek napsugára,
Talán az első, egyetlen leányszem
(Mindegy) a legszebb és örök ragyog rám,
Ki uj, paraszti fütyként indulok.

Van itt még néhány jó, idős komám,
Ölelő csöndje néhány öreg háznak:
Szeretlek, mint az álmodó a méhest.
Ó, itt a nyugalom zenél fülünkben,

Ha esténként békák harmónikáznak.
Nagyon szeretlek néhány jó komám.
S már elhagyom tizennyolc évemet,
E kis vidéki várost elhagyom már.

Mert menni kell és én már meg se kérdem,
Hogy többet ér-e a rideg Öröklét,
Az egész világ kicsi városomnál.
Csak elhagyom tizennyolc évemet.

1923. ápr. 23.

TAVASZ VAN! GYÖNYÖRŰ!

Tavasza van, tavasza van, gyönyörű tavasza,
A vén Duna karcsú gőzösökre gondol,
Tavasza van! Hallod-e? Nézd, hogy karikázik
Mezei szagokkal a tavaszi szél.

EMBER IS; MAGYAR IS; MAGAM IS

Nagy szivemből a keserűség torka
Haló tüdőbetegként fölhörög:
No, valaki itt szép rakásra hordta
A szenvedést - s ez élet? és örök?

Igen, csak menni s üregea sebünket
Kitátva hagyni, lepje csak a por
S Istent keresni: Nagy Bírót, ki büntet
S bús keresőt ki anyaként ápol

S az égre fölhörögni, nem találván,
És szitkozódni - hátha észre vesz
S tovább loholni elrugottan, árván,
Mert Ismeretlenünknek tetszik ez!

Bajnok-futók roppant, őrült arénán,
Hol mindenképp csak vesztes lehetünk
S Cézárunkhoz még esdekelni bénán,
Mert intésétől függ az életünk!

Éhessen bőgni és amit ha bántott,
Nem bántott így a Mammon ökle sem:
Rossz mellünk verve sírni miatyánkot,
Amíg mosolyg az Úr csak csendesén.

Ó szörnyű Úr, kit ember sohse látott,
Nem görnyedek már több litániát,
Robbanjon össze százezer világod,
Nem lesz itt úgyse boldogabb világ!

1923. febr. 23.

FURCSA FOHÁSZ A SINEK KÖZÖTT

Te a lelkek összessége
Fönn az égbe
Lenn az égbe, mindenségbe -
Meghallgatsz-e, Istenem?

Itt fekszőm elhagyottan,
Krisztus voltam,
Beteg nárcisz eldobottan
Halhat így magában el.

Már utamról visszatértem,
Sose kértem,
Port sose nyalt izzadt térdem,
Meghallgatsz-e, Istenem!

Most se mondom, hogy harangozz,
Bár a ranghoz,
Bocsánat bátor bitanghoz,
Megcsudálva illenék.
S messziről jön a vonat már,
Ünnep-naptár
Piros szeme s virradatnál
Fénye szebb-enyhén dereng.

Nem gőz, keserűség hajtja,
Enyim fajta
S mindegy, hogy ki tüzel rajta,
Hogy ki lesz a gyilkosom.

Ide senki több ne jöjjön
Ige-böjtön,

Jaj, te, érzed-e? Szerető is kéne,
Friss, hóvirághúsú, kipirult suhanás.
Ózikém, mondanám, ölelj meg igazán!
Minden gyerek lelkes, jóízű kacagás!

Tavasza van, gyönyörű! Jót rikkant az ég!
Mit beszélsz? korai? Nem volt itt sose tél!
Pattantsd ki a szíved, elő a rügyekkel -
A mi tudónkból száll ki a tavaszi szél!

1924 tavasza

TÜNTETÉS

Kiszaladt a vér ereinkből
S most az utcákon nyargal végig.
Ime, eljöttek a gyárkémenyek
Szikrát lehelő arkangyalai,
Hogy visszavívják a pokoltól
Ádámot és Évát.

Szánkból sistersző meteorok hullnak
És a rendőrök szelíd testvéreink,
Kialtások tarka pántlikákkal
Kontyot kötnek a hajadon jövőre.

Hát hol az a tenger, amelyik
Ily kedvvel ringatna gyönyörű hajót,
Mint ez a kormos és éhes tömeg
A lelkesedés karcsú suhanását,
Hol az az évszak, amelyik
Ily remek virágot tűzne ki a földre,
Hol az az égbolt, amelyik
Ily erős karokkal ölelné a földet,
Hol az a vaskapu, mely nem olvadna széjjel
Ekkora nagyszerű hévség előtt?!

Micsoda fölséges égiháború
A külön lábak együttes dobbanása!
Ilyen pompás ütések alatt
Szénné sajtólódna erdő, mező.
Az ég ekhóját mellünk visszadobja
És minden bezárt, pókhálófödte ablak
Csörömpölve darabokra pattan.

1924 nyara

HAJNALBAN KEL FÖL, MINT A PÉKEK

Kedvesem erősderekű, karcsú asszony,
ültem már repülőgépen, magasból ő is kicsinek látszik,
de pilótalétemre is megbecsülném.
Maga mossa a ruhát, a hab álmodozva reszket karjain,
letérdel, mintha imádkozna, fölsikálja a padlót és nagyot
kacag, ha elvégezte,
kacagása mint az alma, melybe héjjastul beléharap,
olyankor az is hangosan nevet,
ha kenyeret dagaszt, hajnalban kel föl, mint a pékek, akik a
jólsütő kemencék rokonai,
hosszú lapáttal őrködnek fölöttünk,
fölverődik a liszt és odaszáll a szép, szabad mellükre, ahol
meg nyugodtan elalszik,
mint kedvesem a jószagú ágyban, hogy elmosogatott
s tisztára ölelte szívemet.
Feleségem is ilyen lesz, ha majd egész emberré nővök
és megházasodom, mint az apám.

1925. júl.

Tetvek megdicsőült főkön
Éhen hadd pusztulnak el!

Marnak a símitó jobbon
S én szabódom
Tölcsezéren csudamódon
Lehetetlen koponyát.

1923. máj.

ÁPRILIS 11

A talló kalászeit hányva
S a verebek közé belesvén
Nagy szél kapott föl egyszer engem
Hirtelen, áprilisi estén.

Gyerekeit kereste arra
S engem talált ott épp az utban.
Bömbölt, örült, s én mosolyogva
Rengeteg mellén elaludtam.

Vitt falvan, földeken keresztül,
Meghempergetett jó sárosra,
Cibálva és kacagva vitt egy
Pesti, csatakos külvárosba.

Az uccán vidám jasszok lógtak
S még vidámabban verekedtek,
Kiabáltak, kiabáltunk és
A jasszok végül berekedtek.
Mondom, valami nagy ünnep volt,
A hívek templomokba mentek
És reszketve, szomorú kézzel
Áldották őket meg a szentek.

S hogy a harangok búgtak, fölött
A szívekben nagy, esti béke.
A gyilkos végzett emberével
S úgy menekült, kalaplevéve.

Reménységnek és tulipánnak
Kicsikis deszka alkotmányba
1905-ben ígyn
Iktattak be az alkotmányba.

A kártyás munkásnak fiúként,
S a szép, ifjú mosóasszonynak,
Ligetnek, sárnak, vágynak, célnak,
Fejkendőbe kötözött gondnak.

A szegényasszony rég halott már,
De fiát a szél el nem hagyja,
Együtt nyögünk az erdön éjjel
S együtt alszunk el virradatra.

1925. ápr. 22.

ÉRTED HARAGSZOM, NEM ELLENED

Mikor fölkél a nap,
a sosem haragvók hajától eltérítődik a harmat,
ne bántson téged az én haragom soha, kedves.
Sokszor gondolok nagy futós terekre,
ahol lehet el kell majd esnem,
az árbocfaragók árbocokkal jönnek oda tömött
sorokban,
és győzvéen ott, égnek hajítja hatmillió vasas az ő
csengő szívű kalapácsát.

ENGEM TEMETNEK

A pap mosolyog és derűsen
gondtalan üdvű istent dicsér.
Darazsak dongnak s poros úton
végig zümmögő gyásznép kísér.

Egy barna és ijedt leányka
ablakhoz nyomja orrocskáját
és papája a pipaszárral
megveregeti farocskáját.

S harmatos füvek gyenge ízzel.
A fákon hajnali pirosság.
Lombok zizegnek, szöcske ugrik,
a pókok hálójuk foltozzák.

Emlémem egyre merevebb lesz.
Valaki rábök homlokára,
síromig setteng s jó kutyámat
nem uszíthatom többé rája.

1926. aug./1928

JÓZSEF ATTILA

Vidám és jó volt s tán konok,
ha bántották vélt igazában.
Szeretett enni s egyben másban
istenhez is hasonlított.
Egy zsidó orvostól kapott
kabátot és a rokonok
úgy hívták: Többé-itt-ne-lássam.
A görög-keleti vallásban
nyugalmat nem lelt, csak papot -
országos volt a pusztulásban,
no de hát ne búsuljatok.

1928 eleje

TISZAZUG

A báránybunda árnyakat
tűlevelű fák fércelik.
Szalad a puli pillanat,
fagyon koppantja körmeit.

Hümmögőn áhítgat a nép
s házacskák gondolkodnak, ím
zsuppjának zsíros süvegét
lehúzza ablakára mind.

Kárál a tyúk keservesen
az eresz alatt, mintha már
vénasszony lelke volna, mely
rimánkodóan visszajár.

Belül is pötytyős állatok,
ütődött, kékes öregek
guggolnak, mordulnak nagyot,
csupán hogy ne merengjenek.

Mert sok a révülni való,
ha már az ember nem kapál.
Szép, puha gond a pipaszó,
tört ujjak közt pamutfonál.

S mit ér a vén? A kanalat

Szerszámok égi viharába
csókjaidat hadd viszem én is el oda kedves.
Észre sem veszed hogy kihúzom magam,
mikor a jövőről szólok,
ha akarod, hát csak ama városdaloló győzelem után
térek meg hozzád,
vagy majd a pékek összekötik kenyérvető, jó lapátjaikat,
végigfektetnek rajta engem és lehajtott lisztes fővel
elhoznak lassan az ágyadig.
Érted haragszom én, nem ellened,
nosza szorítsd meg a kezem, mellyel magosra tartalak
álmaimban,
erősítsen az én haragom, dehogy is bántson, kedves.

1926. jún.

DÚDOLÓ

A rétek, utak csendesen
úsznak a hűvös vizeken
sejhaj
úsznak a hűvös vizeken -
Van krumplink és van kanalunk,
piszokban élünk s meghalunk
sejhaj
piszokban élünk s meghalunk -
Mért görbül kicsikém a szád?
új inget gondolok reád
sejhaj
új inget gondolok reád -
Senkije sincs, nem éri gyász,
akire csak egy párt vigyáz
sejhaj
akire csak egy párt vigyáz -

1927 jan./1928 vége

MIÓTA ELMENTÉL

Mióta elmentél, itt hűvösebb
a sajtár, a tej, a balta nyele,
puffanva hull a hasított fa le
s dermed fehérén, ahogy leesett.

A tompa földön öltözik a szél,
kapkod s kezei meg-megállanak,
leejti kebléről az ágakat,
dühödten hull a törékeny levél.

Ó, azt hittem már, lágy völgyben vagyok,
két melled óv meg észak s dél felől,
a hajnal nyílik hajam fűrtjiből
s a talpamon az alkonyat ragyog!...

Soványan ülök, nézem, hogy virítsz,
világ, kóró virágja, messziség.
Kék szirmaidban elhamvad az ég.
A nagy szürkület lassan elborít.

1928. szept. 13.

elejti, csöppent, etetik
s ha ő etet, a malacok
habos vödröstül fellökik.

És lágý a tanya, langy az ól.
Csillagra akasztott homály!
Kemény a menny. A gally alól
bicegő cinke sírdogál.

1929 nyara

ÖT SZEGÉNY SZÓL

Az égen ha felhő volna,
éggő kendőként lobogna.
A síkon ha dinnye volna,
sisteregne és ugorna.
Őt szegény szól: - Megfürödnénk,
megöblítlenők az inget,
azután meg továbbmennénk.
Megcsinálnánk mi már mindent.

De rivall a csermely csősze,
békák botosa bottal mondja,
vicsorogja víz vitéze,
ordas inas, úr bolondja.
- Eltakarodj, őt tekergő!
Kotródj innen, kujtorogó!
Fattyúnak itt nincsen fürdő!
Csavargónak nincs csobogó!

Világ valamennyi vizét
hazatereld, víz juhásza!
Csíbor húzzon tücsök-zenét
undok urad udvarába!
Holott rakjon tanyát, aklot,
nagyobb uraságra vallót -
feje fölé vízből zsuppot,
talpa alá vízből pallót!

Habos tengert egyengessen
a vasfogú boronával!
Hosszúszerű esőt vessen,
gyűjtse boglyába fiával.
Ha már van elég halpénze,
kárászoknak nyisson kocsmát!
Örvény-süveg a fejére!
Húzzon vízi-gödör csizmát!

Paplana csendes folyóvíz -
legyen a bolhája béka!
Azt szedje a szoknyából is
édes lánya-ivadéka!
Álmát kotró kotorja fell
Zöld legyen a virradatja!
Elsodorja - sodorja el
a verejték áradatja!...

1931 eleje/1934

KÜLVÁROSI ÉJ

A mellékudvarból a fény
hálóját lassan emeli,
mint gödör a víz fenekén,
konyhánk már homállyal teli.

Csönd, - - lomhán szinte lábrakap
s mászik a súroló kefe;

EGY KÖLTŐRE

Sakált kiált, hollót hörög,
ki jól dalolni restel;
és idenyög a Dala-dög,
az éveire mester.
Nem a szipolyt, ő azt gyalázza,
kinck nem álma pálmaháza.

Pálmáját öntözzék ebek,
álljon közibük ő is.
Kertésszen őszi kerteket,
hol megtrágyázzák őt is.
És orrát vájván, mint a vermet,
csak higýje azt, hogy elmerengett.

Mit koslat ködgyűrűk körül
szárnyaska szamarával,
ha nem vivődik emberül
a népek nyomorával!
S a poshadt ködöket habossá,
ha nem habarja viharossá!

Ha nem bú, nem baj őneki,
hogy oszladozó felhő
ez édes nép, mert szétszedi
az úri szél, a dörgő.
Míg sorsunk rongy és alatt szárnyal,
tapogatózó ökörnyállal!...

Kóro a lelke, ül azon
kis varasbéka ékül;
vartyog s míg zizzen a haszon,
vénebb békákkal békül.
Ha hitted messziről smaragdnak,
csak fogd meg, ujjaid ragadnak.

...Olcsón adódott el, hiszen
szerény, akár a kórság.
Adjuk rá néki iziben
ezt a jószagú rózsát.
'sz künn azért zúg nemes viharja,
mert benn a hasikát csikarja.

1930. ápr.

SZÁMVETÉS

Ettem-ittam fekete, undok
mocskot és csípős trágyalevet;
ember vakmerőbb nem lehet.
Ám eddig sohasem voltam boldog.

Ebben a megváltott világban

fölötte egy kis faldarab
azon tűnődik, hulljon-e.

S olajos rongyokban az égen
megáll, sóhajt az éj;
leül a város szélénél.
Megindul ingón át a téren;
egy kevés holdat gyűjt, hogy éjgen.

Mint az omladék, úgy állnak
a gyárok,
de még
készül bennük a tömörebb sötét,
a csönd talapzata.

S a szövőgyárak ablakán
kötegebe száll
a holdsugár,
a hold lágy fénye a fonál
a bordás szövőszékeken
s reggelig, míg a munka áll,
a gépek mogorván szövik
szövőnők omló álmait.

S odébb, mint boltos temető,
vasgyár, cementgyár, csavargyár.
Visszhangzó családi kripták.
A komor föltámadás titkát
őrzik ezek az üzemek.
Egy macska kotor a palánkon
s a babonás éjjeli őr
lidércet lát, gyors fényjelet, -
a bogárhátú dinamók
hűvösen fénylenek.

Vonatfűtty.

Nedvesség motoz a homályban,
a földre ledőlt fa lombjában
s megnehezíti
az út porát.

Az úton rendőr, motyogó munkás.
Röpcédulákkal egy-egy elvtárs
iramlik át.
Kutyaként szimatol előre
és mint a macska, fülel hátra;
kerülő útja minden lámpa.

Romlott fényt hány a korcsma szája,
tócsát okádik ablaka;
benn fuldokolva leng a lámpa,
napszámos virraszt egymaga.
Szundít a korcsmáros, szuszog,
ő nekivicsorít a falnak,
búja lépcsőkön fölbuzog,
sír. Élteni a forradalmat.

Akár a hült érc, merevek
a csattogó vizek.
Kóbor kutyaként jár a szél,
nagy, lógó nyelve vizet ér
és nyeli a vizet.

Szalmazsákok, mint tutajok,
úsznak némán az éjjel árján - -

A raktár megfeneklett bárka,
az öntőműhely vasladik
s piros kisdedet álmodik

egy pillanatom nem volt nemes;
sem langyos, édes, kellemes,
mint disznónak a pocsolójában.

Engem sunyiságra oktat
az erkölcs. (Rólad is ezt hiszem.)
Huszonnyolc éve éhezem.
Rajtam már csak a fegyver foghat.

Ezért ülnek oly sötét dolgok,
oly hatalmak a szívemen,
hogy szorong lágy arcú kedvesem,
ha ránézek; pedig mosolygok.

Komor ég alatt üldögélek,
mint hajléktalan a híd alatt.
Mindentől fölmentem magamat,
mert nem lesz utolsó ítélet.

1933. nov. 11.

BÉRMUNKÁS-BALLADA

Hordunk vinnyogó kosarat,
kapálunk reszkető salátát,
vályognak dagasztunk sarat,
szabjuk a divathölgy ruháját,
fejtjük a sertés-oldal háját,
zsírt olvasztunk, libát tömünk
s az est ha bontja lengő táját,
bérünk van, nincsen örömünk.

Hiába emelünk falat
és rakjuk sorsunk kaszárnyáját,
fiúnk uccán, üveg alatt
nézi csak építőkockáját
s ha lányunk babaruhácskáját
kéri - hisz szövetet szövünk -
összeszorítja puha száját -
bérünk van, nincsen örömünk.

Szemünk előtt csak szíj szalad,
csinálunk kocsit, hozzá pályát,
földben, föld fölött, föld alatt
elültetjük a világ fáját,
begyűjtjük a rét gabonáját
és még büszkéek se lehetünk -
tűzbe vetik, vízbe dobálják.
Bérünk van, nincsen örömünk.

A krumpli úgy nő, ha kapálják!
Ott nincs hiba, hogy küzködünk,
nem az rágja az ember máját.
Bérünk van, nincsen örömünk.

1934. aug.

LÉGY OSTOBA

Légy ostoba. Ne félj. A szép szabadság
csak ostobaság. Eszméink között
rabon ugrálunk, mint az üldözött
majom, ki tépi ketrecének rácsát.

Légy ostoba. A jóság és a béke
csak ostobaság. Ami rend lehet,
majd így ülepszik le szíved felett,
mint medrében a folyó söpredéke.

Légy ostoba. Hogy megszólal, ne reszkess,

a vasöntő az ércformákba.

Minden nedves, minden nehéz.
A nyomor országairól
térképet rajzol a penész.
S amott a kopár réteken
rongyok a rongyos füveken
s papír. Hogy' mászna! Mocarog
s indulni erőtlén...

Nedves, tapadós szeled mása
szennyes lepedők lobogása,
óh éj!
Csüingsz az egen, mint kötelen
foszló perkál s az életen
a bú, óh éj!
Szegények éje! Légy szemem,
füstölögj itt a szívemen,
olvaszd ki bennem a vasat,
álló üllőt, mely nem hasad,
kalapácsot, mely cikkan pengve,
- sikló pengét a győzelemre,
óh éj!

Az éj komoly, az éj nehéz.
Alszom hát én is, testvérek.
Ne üljön lelkünkre szenvedés.
Ne csipje testünket féreg.

1932

BUKJ FÖL AZ ÁRBÓL

Ijessz meg engem, Istenem,
szükségem van a haragodra.
Bukj föl az árból hirtelen,
ne ránts on el a semmi sodra.

Én, akit föltaszít a ló,
s a porból éppen hogy kilátszom,
nem ember szívébe való
nagy kínok késeivel játszom.

Gyulékony vagyok, s mint a nap,
oly lángot lobbantottam - vedd el!
Ordíts reám, hogy nem szabad!
Csapj a kezemre menyköveddel.

És verje bosszúd, vagy kegyed
belém: a büntelenség vétek!
Hisz hogy ily ártatlan legyek,
az a pokolnál jobban éget.

Vad, habzó nyálú tengerek
falatjaként forgok, ha fekszem,
s egyedül. Már mindent merek,
de nincs értelme semminek sem.

Meghalni lélekzetemet
fojtom vissza, ha nem versz bottal
és úgy nézek farkasszemem,
emberarcú, a hiányoddal!

1937. márc.

(ÉN, KI EMBERKÉNT...)

Én, ki emberként vagyok, élve, boldog,
mint olyan dolgok, mik örökre szólnak,
hadd kiáltom szét az egeknek újból -

bár nem győzhetsz, nem is lehetsz te vesztes.
Légy oly ostoba, mint majd a halál.

Nem lehet soha nem igaz szavad -
jó leszel, erős, békés és szabad
vendég mult s jövő asztalainál.

1935. aug. 6.

KIRAKJÁK A FÁT

A pályaudvar hídja még remeg,
de már a kényes őszi dél dorombol
és kiszáradt hasábfák döngenek,
amint dobálják őket a vagonból.

Ha fordul is egy, a lehullt halom
néma... Mi bánt? Ugy érzem, mintha félnék,
menekülnék, hasáb a vállamon.
A kisgyerek, ki voltam, mégis él még.

A kis kölyök, ki voltam, ma is él
s a felnőttest a bánat fojtogatja;
de nem könnyezik, egy dalt zöngicsél
s ügyel, hogy el ne szálljon a kalapja.

Töletek féltem, kemény emberek,
ti fadobálók, akiket csodáltam?
Most mint lopott fát, viszlek titeket
ez otthontalan, csupa-csosz világban.

1936. nov.

ELMARADT ÖLELÉS MIATT

Ugy vártalak, mint a vacsorát este,
ha feküdtem s anyám még odajárt.
Ugy reméltelek, mint kétségbeesve,
hülyén, (még ifjan) hívtam a halált -
nem jött, hálísten... Látod, ilyen boldog
vagyok, ha most meggondolom a dolgot.

De az még ostobább,
hogy nem jöttél, bár jönni fogsz tovább!
Makacs elmulás tolja a világot
maga előtt, mint bányász a szenet,
melyet kifejtett, darabokra vágott.
De mélyben, egyben él, aki szeret.
Milyen tüzvész, miféle kivont kardok
káprázata volt, ami visszatartott,

hogy míg a hold haladt,
nem fogózhattam beléd azalatt?
Hogy a holt csillagvilággal, esegve,
csak szálltam tehetlen, mint a kövek -
s nem is uszhattam a sodorral szembe
kedves öledben!... Hol volt az öled?...
Mig itt hadart s hazudozott az óra,
te fölbámeszkodtál egy dobogóra

s a szétterült ütem
hálójában remegtél nélkülem.
Ugye sopánkodsz, milyen kellemetlen,
harisnyádon ha egy szem leszalad!
Most szerelmünkből kivált s kellemedben
egy ölelés örökre szétszakadt.
Az a művész pörölt az elmulással -
tanuskodj néki! De velem, ne mással.

Flóra, szeretlek!

Ajkaidról lágý lehü, száz varázslat
bűvöl el, hogy hú kutyaként figyeljem
könnyü intését okos ujjaidnak,
mint leszek ember.

Flóra, karcsú, szép kehely, állsz előttem,
mint csokor van tűzve beléd a mennybolt
s napvirág felhők, remegő levél közt
hajlik az estnek.

Lelkemen szöktet, paripán, a képed,
épp csak érintvén vizeket, mezőket.
Két szemedből füre, bogárra, tiszta
értelem árad.

Este van, mindent körüláll a csillag,
lásd, a mindenség aranyos kalitka,
benne itt vagy, én csevegőm, oh itt vagy,
rabmadaracsám!

1937. márc.

Tudd meg már, mi a gond.
Hogy mit csinálsz. Én nem vagyok bolond.

1936. nov.-dec.

MAJD...

Majd eljön értem a halott,
ki szült, ki dajkált énekelve.
És elmulik szívem szerelme.
A hűség is eloldalog.
A csöndbe térnek a dalok,
kitágul, mint az űr, az elme.
Kitetszik, hogy üres dolog
s mint világ visszája, bolyog
bennem a lélek, a lét türelme.
Széthull a testem, mint a kelme,
mit összerágtak a molyok.
S majd összeszedi a halott,
ki élt, ki dajkált énekelve.

1937. jún.

[<vissza a nyitó oldalra.](#)

vendégkönyv